

Výzva kandidátom na poslancov Európskeho parlamentu

Platforma mimovládnych rozvojových organizácií ako strešná organizácia 31 slovenských mimovládnych organizácií, ktoré sa zaoberajú rozvojovou spoluprácou, humanitárnou pomocou a globálnym vzdelávaním, sa pripája ku **kampani „The Europe We Want“**, ktorú spustila európska organizácia **CONCORD** (Európska konfederácia rozvojových a humanitárnych organizácií). CONCORD reprezentuje viac ako 1900 mimovládnych organizácií, podporovaných ľuďmi v EÚ i mimo nej.

Voľby do Európskeho parlamentu vytvárajú novú príležitosť k tomu, aby sa lídri EÚ zaujímali o výzvy, ktorým čelí nielen Európska únia, ale i mnohé krajiny za jej hranicami. Mimovládne rozvojové organizácie v Európe vnímajú potrebu upriamovať väčšiu pozornosť na **globálne problémy vo svete, ktoré sa v realite týkajú nás všetkých**. Všetci nesieme zodpovednosť za budúcnosť našej planéty a jej zachovanie pre budúce generácie.

Otázka medzinárodnej solidarity je dôležitá aj pre občanov EÚ. Podľa posledného prieskumu Eurobarometra (2013) týkajúceho sa rozvojovej pomoci a Miléniových rozvojových cieľov, **77% Slovákov si myslí, že je veľmi dôležité pomáhať ľuďom v rozvojových krajinách**.

Európsky parlament má významný dopad na tvorbu európskej politiky rozvojovej spolupráce, ale tiež na mnohé ďalšie politiky, ktoré vplývajú aj na rozvojové krajiny. Zároveň rozhoduje o rozpočte EÚ a monitoruje jeho používanie. **EÚ je spolu s členskými štátmi najväčším poskytovateľom rozvojovej spolupráce v globálnom meradle**. Rozhodovanie o otázkach rozvoja za hranicami EÚ však neprebíha iba vo Výbore pre rozvoj, ale aj v mnohých ďalších výboroch, ktoré nesúvisia priamo s rozvojom. Preto apelujeme na budúcich poslancov, aby pri prijímaní legislatívy v oblastiach ako napríklad **obchod, poľnohospodárstvo, energetika, financie, zmena klímy, či migrácia brali do úvahy jej dopady aj za hranicami EÚ**.

Kampaň *Európa akú chceme* je **politicky nezávislá kampaň** v kontexte nadchádzajúcich volieb do Európskeho parlamentu, ktorá sa snaží podnietiť diskusiu o potrebe férovejšej Európy doma i v zahraničí. Na celoeurópskej úrovni bola spustená v apríli 2014 širokou alianciou európskych organizácií občianskej spoločnosti pod vedením CONCORDu.

Túto výzvu adresujeme **kandidátom na poslancov Európskeho parlamentu** v snahe predstaviť im ciele kampane a **zistiť ich postoj k týmto dôležitým otázkam** pre budúcnosť občanov EÚ i ľudí za jej hranicami.

Ciele kampane „Európa akú chceme“:

1. Ľudia na prvom mieste

Novozvolení poslanci Európskeho parlamentu by mali posilňovať participatívnu demokraciu a povzbudzovať aktívne občianstvo prostredníctvom procesu konzultácií, dialógu a prizývania predstaviteľov občianskej spoločnosti k tvorbe európskej legislatívy, ktorá má dopady na práva občanov a ich životy v Európe, i mimo nej. Na Slovensku túto úlohu pomáha zastávať poradný orgán vlády – Rada vlády Slovenskej republiky pre mimovládne neziskové organizácie. Organizácie združené v tejto Rade vlády tlmochia názory na riešenia prijímané orgánmi verejnej moci vo všetkých odvetviach spoločenského, politického, kultúrneho, hospodárskeho života vrátane životného prostredia.

2. Proti nerovnostiam doma i v zahraničí

Novozvolení poslanci Európskeho parlamentu by sa mali zaoberať príčinami nerovnosti v Európe i za jej hranicami, a to v súlade s hodnotami a princípmi EÚ. Nový Európsky parlament by mal vyvíjať tlak na väčšiu daňovú spravodlivosť a elimináciu daňových únikov, spravodlivé a udržateľné využívanie prírodných zdrojov, férovejší systém produkcie potravín a na klimatickú spravodlivosť pre všetkých, prostredníctvom väčšieho zapojenia EÚ do aktivít proti klimatickej zmene.

V súčasnej dobe sa vo svete prehlbujú nerovnosti. Netýka sa to len tých najchudobnejších krajín, ale aj samotnej Európskej únie. V roku 2011 bolo viac ako 120 miliónov ľudí (24% obyvateľov EÚ, vrátane detí) vystavených chudobe alebo sociálnemu vylúčeniu. Podľa FAO, medzi rokmi 2011-2013 trpelo 842 miliónov ľudí vo svete podvýživou, čo predstavuje 12% svetovej populácie. 85 najbohatších jednotlivcov vlastní rovnaký majetok ako polovica ľudskej populácie sveta. Európska únia by mala byť lídrom pri riešení otázok chudoby, znižovania nerovností medzi ľuďmi, ako i v oblasti klimatickej zmeny, ktorej dopady pociťujú občania EÚ i rozvojových krajín.

a) Daňová spravodlivosť

Podľa správy CONCORDu ku koherencii politík pre rozvoj (*PCD – Policy Coherence for Development*) predstavovali nelegálne finančné toky z rozvojových krajín v roku 2010 minimálne 859 miliárd dolárov, čo je 13-krát viac, ako vynaložila EÚ na rozvojovú pomoc v roku 2012. Približne 18,5 bilióna dolárov je ukrytých v daňových rajoch. Z týchto dôvodov je potrebné vytvoriť spravodlivé a transparentné daňové systémy na európskej i medzinárodnej úrovni. Európsky parlament by mal byť v centre tejto diskusie a mal by presadzovať férové politiky, ktoré budú zabráňovať nelegálnemu úniku miliárd dolárov, čo oberá krajiny o financie, ktoré by sa mohli použiť na verejné služby ako napr. školy a nemocnice v Európe i v rozvojových krajinách.

b) Trvalo udržateľný spôsob využívania prírodných zdrojov

Využívanie prírodného bohatstva a nerastných surovín je podstatné pri dosahovaní ľudského a sociálneho rozvoja, za predpokladu, že je s nimi nakladané trvalo udržateľným spôsobom. V rozvojových krajinách veľa obyvateľov nemá prospech z prírodného bohatstva krajín, v ktorých žijú. Európska únia je jedným z aktérov, ktorí ťažia z prírodného bohatstva

rozvojových krajín, častokrát na ich úkor. Nový Európsky parlament by mal zaistiť, aby model produkcie a spotreby v EÚ a politiky, ktoré aplikuje pri dovoze z rozvojových krajín, priamo, či nepriamo, nespôsobovali chudobu, porušovanie ľudských práv a konflikty.

c) Spravodlivý systém produkcie potravín

Európsky parlament môže napomôcť tomu, aby bol dostatok potravín na tanieri každého Európana, i ľudí mimo EÚ. 70% potravín dovážaných do EÚ pochádza z krajín, ktoré sú ohrozené kvôli klimatickej zmene. Európsky parlament má možnosť zohrávať aktívnu rolu pri tvorbe klimatickej a energetickej politiky do roku 2030 ako aj v oblasti politiky biopalív, ktorá nielen mení potraviny na palivo, neprispieva k jednoznačnému znižovaniu emisií, ale zároveň ľuďom zaberá poľnohospodársku pôdu.

3. Férovejší svet

V čase krízy existuje príležitosť na zmenu európskeho sociálneho modelu a ukotvenie Európy na pevnejšom a férovejšom základe vo svete. To znamená rozmýšľať o spravodlivosti, ľudských právach, chudobe a nerovnostiach nielen doma, ale aj za hranicami EÚ. Nový Európsky parlament a Európska komisia by sa mali hlásiť k silnému záväzku ku koherencii politik pre rozvoj, čiže súladu rôznych politik v prospech rozvoja v menej rozvinutých krajinách. Zatiaľ čo v roku 1970 predstavovala rozvojová pomoc 70% finančných tokov z krajín „Severu“ do krajín „Juhu“, v súčasnosti to nie je viac ako 13%. Koherencia politik pre rozvoj v oblastiach ako obchod, poľnohospodárstvo, klíma, dane či migrácia je preto nevyhnutným predpokladom na posilnenie pozitívnych dopadov rozvojovej spolupráce. Koherencia politik pre rozvoj je súčasťou Európskeho konsenzu o rozvoji (2005) a stala sa zmluvným záväzkom EÚ článkom 208 Lisabonskej zmluvy. Zároveň je súčasťou zákona č. 617/2007 o oficiálnej rozvojovej pomoci, ako aj Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2014-2018.

Podrobnejšie návrhy možných zmien legislatívy v súlade s týmito tromi cieľmi kampane *Európa akú chceme* nájdete [vo výzve](#) CONCORDu, ktorú organizácia zaslala európskym politickým skupinám.

Okrem týchto cieľov sa CONCORD aj Platforma MVRO dlhodobo zasadzuje za plnenie medzinárodných záväzkov týkajúcich sa rozvojovej spolupráce.

Plnenie medzinárodných záväzkov

Slovenská republika sa vstupom do OECD v roku 2000 a začlenením sa do euroatlantických štruktúr stala súčasťou svetového spoločenstva krajín, ktoré podporujú rozvojové krajiny. Štáty EÚ 15 sa zaviazali do roku 2015 vyčleniť na rozvojovú pomoc **0,7%** HND ročne a členské štáty, ktoré k EÚ pristúpili od roku 2004 **0,33%** HND. Slovensko v roku 2013 dosiahlo podiel len 0,09% oficiálnej rozvojovej pomoci na HND. Slovenská republika po 10 rokoch členstva v EÚ už viac nie je nováčikom. Mechanizmus a program oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky pod názvom SlovakAid vznikol v roku 2003 (www.slovakaid.sk). Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR je národným koordinátorom poskytovania oficiálnej rozvojovej pomoci. Zodpovedá za prípravu a napĺňanie Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR. Slovenská republika zaznamenala v roku 2013 významný úspech na poli rozvojovej spolupráce, ktorým bol vstup do klubu donorov OECD DAC, čím zároveň potvrdila tento záväzok zvyšovať objem oficiálnej rozvojovej pomoci.

Aký je Váš názor na ciele kampane *Európa akú chceme?*

Platforma MVRO v rámci kampane *Európa akú chceme* apeluje na slovenských kandidátov na poslancov Európskeho parlamentu na obdobie rokov 2014-2019:

1. **aby boli ľudia na prvom mieste pri tvorbe legislatívy EÚ.** Poslanci Európskeho parlamentu by sa mali snažiť o posilnenie participatívnej demokracie a povzbudenie aktívneho občianstva prostredníctvom konzultácií a dialógu s organizáciami občianskej spoločnosti.
 - ☐ Plne sa stotožňujem a budem to presadzovať.
 - ☐ Súhlasím len čiastočne, lebo...
 - ☐ Nepovažujem to za podstatné, lebo...
2. **aby Európsky parlament aktívne prispieval k znižovaniu nerovností v EÚ a vo svete.**
 - ☐ Plne sa stotožňujem a budem to presadzovať.
 - ☐ Súhlasím len čiastočne, lebo...
 - ☐ Nepovažujem to za podstatné, lebo...
 - a) v oblasti daní budem presadzovať...
 - b) v rámci spravodlivého a trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov sa zasadím za...
 - c) v rámci spravodlivého systému produkcie potravín sa zameriam na...
3. **aby bola zabezpečená koherencia politík pre rozvoj.** Pri tvorbe legislatívy EÚ by sa poslanci mali usilovať o to, aby prijímané právne akty v oblastiach ako klimatická zmena, obchod, poľnohospodárstvo, dane, migrácia nemali negatívne dopady na životy ľudí v rozvojových krajinách.
 - ☐ Plne sa stotožňujem a budem to presadzovať.
 - ☐ Súhlasím len čiastočne, lebo...
 - ☐ Nepovažujem to za podstatné, lebo...
4. **aby členské štáty EÚ, vrátane Slovenska, naplňali svoj medzinárodný záväzok poskytnúť 0,7%, resp. 0,33% HND na oficiálnu rozvojovú pomoc.**
 - ☐ Plne sa stotožňujem a budem to presadzovať.
 - ☐ Súhlasím len čiastočne, lebo...
 - ☐ Nepovažujem to za podstatné, lebo...